

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 9. Circa Extremæ-Vnctionis subiectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

Seccio II. De Extr. Vnct. Problemata. 181

fundaturque sufficienter in traditione Ecclesie Romanæ, quam impossibile est decipi, in his præsertim, quæ pertinent ad Sacramentorum substantiam. Constat autem, vniuersalem Ecclesiam vi forma deprecatoria: Ergo vt minimum certum est, illam esse sufficientem. Vnde probabilius admodum esse iudico, ita esse necessariam hanc formam, vt solum indicativum verbum sine formali deprecatione non sufficiat. Lege Suarium citatum, qui a num. 8. diserte contrariorum argumenta diruit.

PROBL. XXI.

Forma, qua ad Vnctionis Sacramentum nunc Ecclesia vtitur, est, & non est de Sacramenti necessitate.

106 **N**on est de Sacramenti necessitate forma, qua nunc vtitur ad Vnctionis ministracionem. Quia potest Ecclesia mutare formam huiusmodi deprecatoriam in aliam non deprecatoriam, vel in aliam deprecatoriam sensu immutato: Ergo forma, qua nunc vtitur non est de necessitate Sacramenti. Sic Vinald. & Victor. Palud. Durand. & alij, quos memorat Leander. tom. 1. tract. 4. quest. 26. Illi quidem Auctores difficile entimeamatis antecedens probabunt.

107 **E**st de necessitate Sacramenti forma, qua nunc vtitur. Quia non potest Ecclesia mutare hanc formam in aliam non deprecatoriam, aut in aliam deprecatoriam, si eundem sensum substantialem non seruet: Ergo forma, qua nunc vtitur, de Sacramenti necessitate est. Antecedens proba: quia hoc Sacramentum debet iure diuino formam habere determinatam: at non habet aliam, quam illam, qua nunc ex Conciliis tradita Ecclesia vtitur. (Si quæ enim aliæ referuntur omnes reducende sunt ad hanc quoad sensum substantialem.) Ergo non potest Ecclesia huiusmodi formam mutare. Ità Henric. lib. 3. cap. 8. numero 2. Nauar. capite 22. numero 35. Tolet. libro septimo, capite 1. & alij communiter.

108 **C**um his sentiens, addiderim, posse Ecclesiam mutare formam, qua nunc vtitur in aliam similem, seruatam tamen eodem sensu. Quia verba formaliter, quibus administrandum sit hoc Sacramentum non sunt iure diuino præscripta.

Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

CAPVT IX.

Circa Extrema-Vnctionis subiectum.

PROBL. XXII.

Infantes sunt, & non sunt huius Sacramenti capaces.

Sunt incapaces. Quia his peccati originalis adfunt reliquæ, contra quas etiam hoc Sacramentum datur. Et quia adest eis mortis periculum, vnde Extrema-Vnctio potest eis esse utilis ad sanitatem corporis recuperandam, ac denique ad augmentum gratiæ acquirendum. Sic Maior in 4. dist. 23. quest. 1. Bellarm. de Vnct. cap. 9. Possuin. apud Didac. de Narbona tom. 1. anno 7. q. 8.

Sunt incapaces. Quia sicut non sunt capaces Pœnitentiæ, ita nec huius Sacramenti, quod est consummatorium Pœnitentiæ, vt dixit Concil. Trident. sess. 14. in principio. Et quia in illis nondum est Christiana vita inchoata, vita enim hæc ex Concilij mente in rationali actione consistit. Tandem id patet ex fine huius Sacramenti, & ab ipso Concilio declarato, institutum enim est propter luctum, & grauissimam tentamina articuli mortis ad confirmandum infirmum hominem, & exhilarandum illum, ac recreandum eius animum ægritudinis molestiis oppressum; atque adeo ad superandam debilitatem ex peccato relictam, vel conferendam etiam actualium, si necessaria sit, remissionem; quorum omnium non est capax infans; quia nec tentari potest, nec resistere, &c. Non est ergo huius Sacramenti recipiendi capax. Ita Nauar. cap. 22. num. 13. Sotus in 4. dist. 23. qu. 2. art. 2. Angel. Syluest. Armil. Ledesm. & alij, quos citat, & sequitur Henric. lib. 3. cap. 11. num. 9. Filiuc. tract. 3. num. 101. Sanci. in sel. dist. 27. no. Tolet. lib. 7. cap. 13. Suar. dist. 42. sect. 1. Reginald. lib. 28. num. 64.

Existimo primæ sententiæ Auctores id sine firmo fundamento contra Ecclesiæ consuetudinem, & contra rationem asseruisse. Hoc enim Sacramentum non tollit reliquias peccati originalis in se, sed radicaliter; sed per auxilia spiritualia confortando animum, ad superandam debilitatem ex peccato illo contractam: infantes vero non sunt huius remedij capaces. Sanitas autem corporis non est effectus primarius, sed secundarius huius Sacramenti, qui cessat, cessante primario: vnde propter illum solum non est dandum hoc Sacramentum, maxime cum infallibilis non sit. Augmentum verò, vel infusio gratiæ est generalis effectus Sacramentorum, qui per singula Sacramenta non datur nisi vt coniunctus propriis effectibus Sacramentorum ipsorum: & ideo vbi non est capacitas primarij ac proprij effectus nec est capacitas Sacramenti, nec effectus communis Sacramentorum, quatenus per tale Sacramentum est conferendus. Vt autem hanc sententiam firmiter teneam, contrariam verò improbabilem existimem, sufficit

Q 2

cit mihi locus Iacobi. Ait ille: *si in peccatis est, dimittitur ei*, ubi aperte loquitur de peccatis actu alibus: supponit ergo hominem vngendum debere peccatis actualibus esse capacem. Item dum addit *Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesie*, significat, ipsummet infirmum debere hoc Sacramentum postulare, vel eius susceptioni consentire: quod agere non potest, nisi qui ratione utitur.

PROBL. XXIII.

Potest, & non potest conferri hoc Sacramentum pueris, de quorum rationis usu dubitatur.

112 *Conferri non potest.* **C**onferri non potest. Quia si verè rationis usus participes non sint, magna Sacramenti irrogatur iniuria: Ergo ad collationem Sacramenti, cuius receptio necessaria ad salutem non est, non debemus ex dubio allici. Sic Zambr. hic, c. 5. dub. 1. n. 7. Sotus in 4. dist. 23. q. 2. art. 2. Aureol. in 4. dist. 23. art. 1. & alij.

113 *Conferri potest.* Potest conferri sub conditione, si capax es. Quia hoc modo administrando Sacramentum, nulla ei iniuria irrogatur: & potest aliàs puero si usu rationis polleat, lucrum maximum euenire: Ergo potest illi administrari. Ita Sanci. in select. dist. 27. n. 17. Diana p. 3. r. 4. ref. 169. Dicastil. dub. 10. n. 142. Leand. tom. 1. r. 4. dist. 3. q. 3.

114 *Idem tenet.* Addit Leander, *Imò & debet illi administrari, & quo dubitatur.* Non autem dubito posse sub conditione huiusmodi conferri. Negotia enim (cum Ioanne Sanctio loquor) in quibus nihil admittendum tingeretur, sed potius lucrum speratur, audaçter tractanda sunt.

PROBL. XXIV.

Pueris, qui annos discretionis attigerint, etiam ob ætatis defectum Eucharistia recipienda incapaces: est, & non est hoc Sacramentum ministrandum.

115 *Non est eis ministranda.* **N**on est ministrandum pueris statim, ac annos discretionis attigerint, Extremæ-Vnct. Sacramentum, si capaces non sint recipiendi Viatici. Quia hoc fert communis Ecclesiæ consuetudo. Et quia indecens est puero ei ministrare Sacramentum, de cuius mysterio, efficacia, & dignitate ob vim morbi instrui vix potest. Sic Sotus in 4. dist. 23. q. 1. art. 2. Viuald. de extr. vnct. c. de suscipiendis. num. 7. Summa Corona hic n. 8. Aureol. in 4. dist. 23. art. 1. Synodus Hispal. anno 1586. vt refert. Torrebl. l. 2. pract. c. 11. num. 34. Nald. n. 7. Lublin. hic, num. 2.

116 *Ministranda est eis.* Extremæ-Vnctio neganda non est pueris cum primum rationis usum attigerint, tamen si sacram Eucharistiam nondum recipiant. Quia pueri hac in ætate possunt peccare: ergo capaces sunt suscipiendi Sacramenta instituta ad delicta delenda, qualia sunt Penitentia, & Extremæ-Vnctio. Ita Nauar. c. 22. n. 13. Angles hic, art. 4. concl. 2. Sa hic, n. 2. Valent. Durand. Antonin. & alij, quos sequitur Sanci. in select. d. 27. num. 10. Laym. l. 5. r. 8. c. 4. n. 2.

A prima sententia iuste recedo cum Zambrano minus rationabilem contrariam existimans esse consuetudinem. Quia inter Sacramentum Eucharistia & Extremæ-Vnctionis nulla est ordinis connexio: ergo etsi aliquis dispositus non sit ad Eucharistiam suscipiendam: si tamen dispositus videatur ad vnctionis Sacramentum, non debet eo priuari. Verum dum talis consuetudo ab Episcopis toleratur, excusantur Parochi, si pueris ante annum ætatis decimum quartum, vel decimum quintum iuxta cuiusvis diocesis consuetudinem, Extremam-Vnctionem denegent: excepto tamen casu necessitatis, si puer (vt gr.) quem rationis usum assecutum esse constat, aliud autem Sacramentum in morte non possit suscipere. Videndus Chapeauilla capite 5. quest. 17.

PROBL. XXV.

Infirmus qui sufficienti usu rationis praeditus nunquam deliquit actualiter, est, & non est huius capax Sacramenti.

118 *Capax non est.* **N**on est capax. Quia Extremæ-Vnctio est consummatorium Penitentia: vt ait Trident. sess. 14. in præmio: sed qui nunquam actualiter deliquit, non est Sacramenti Penitentia: capax: Ergo nec Extremæ-Vnctionis. Et quia illi, qui nunquam actualiter peccauit, nequit applicari forma Extremæ-Vnctionis, nempe. *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti*, &c. Ergo. Sic Nugn. quest. 3. 2. art. 2. & 4. Valsq. d. 119. cap. 8. Sanci. in select. d. 27. n. 18. Granad. d. 6. n. 11. Videtur significasse D. Thom. in 4. dist. 23. q. 2. art. 2. quæstione. 1. dicens, hoc Sacramentum non esse contra reliquias peccati originalis, nisi quatenus sunt per actualia peccata confortata, & ideo non esse dandum pueris.

119 *Capax est.* Hoc Sacramentum dari potest etiam illi, qui nunquam actualiter peccauit. Quia neque ex verbis Iacobi, neque ex aliquo Concilio, neque ex forma vel materia huius Sacramenti, neque ex fine eius potest colligi necessitas huius conditionis: & alioqui effectus, primarius Extremæ-Vnctionis locum habet in eo, qui nunquam actualiter deliquit: ergo & ipsum Sacramentum. Ita Cathus. in sum. fidei, lib. 5. c. 149. Viquer. in Institut. cap. 16. §. 4. ver. 6. Asten. in sum. lib. 5. tit. 41. art. 5. ad 3. Guillelm. de Rub. in 4. dist. 23. q. 1. dub. 3. Bonau. ibi, part. 2. art. 1. q. 2. Richard. art. 2. quest. 4. Maior. quest. 1. ad 2. Palac. dist. 1. Suar. dist. 42. sect. 3. num. 8. Filliuc. tract. 3. n. 108. Reginald. lib. 28. n. 69. Villalob. tom. 1. r. 10. diff. 4. n. 6.

120 *Hanc sententiam probabiliorē iudico, eamque & exponam, & roborabo, si fundamenti eius verum esse ostendero Antecedens quoad singulas partes. Nam Iacobus solum dixit: Si in peccatis est, dimittentur ei, quæ verba non supponunt necessariò peccatum: conditionalis enim nihil ponit in esse; sed ad summum supponunt peccandi possibilitatem. Concilium Florent. & Trident. in hoc nihil addunt his, quæ Iacobus explicauit. Forma iuxta verba Iacobi est intelligenda, scilicet, conditionaliter, seu potencialiter: Ignoscat tibi Deus quidquid peccasti, id est, si quid*

quid peccasti, vel quidquid solet per visum auditum, &c. peccati. Ex materia verò clarum est, nihil posse colligi, quia licet Vnctio significet curationem spiritualem, & hæc videatur animi ægritudinem supponere: non tamen aliam necessario præter eam, quam homo lapsus ex se habet ad resistendum tentationibus demonum, præcipue in mortis articulo, & adiuncta debilitate corporis ex morbo proueniente. Ex fine nihil in contrarium colligitur, quia vnus ex principalibus finibus huius Sacramenti est roborare infirmum eo in articulo contra diaboli insidias, & athletam ad pugnam nunquam delinquit. Atque hæc ratio locum habet in huiusmodi homine auxilium huius Sacramenti contra reliquias peccati: nam satis ad hoc sunt reliquias peccati originalis, nempe ipsa corporis ægritudo, vel debilitas, vel quilibet dolor, aut tristitia, quæ possit hominem a deuotionis feruore, & hilaritate mentis in eo articulo maxime necessariis, retardare. Denique ille etiam, qui nunquam actualiter peccauit, de se est debilis, & infirmus ratione originalis peccati, vel reliquiarum eius, & ægritudinis ad superandas demonis insidias: ergo non solum est capax proprii auxilij huius Sacramenti, sed etiam illo maxime indiget: præter quam quod gratia Sanctificantis augmentum recipiet, & ad ingressum gloriæ perfectius præparabitur.

PROBL. XXVI.

Adultus mox post Baptismum acceptum lethali morbo corripitur: Potest, & non potest, ei hoc sacramentum ministrari.

121 **M**inistrari non potest, nisi constet, post Baptismum peccatum nouum commississe. Quia cunctæ prælapsum reliquias sacro fuere absterge lauat, nec quid remanet, quod Extrema-Vnctio possit operari. Sic Sanci. in select. d. 17. n. 18. Nugo. 3. p. q. 3. 2. art. 4. concl. 2. innuit esse probabile.

122 Potest equidem ministrari. Quia licet recens Baptismo dilutus fuerit omnium peccatorum veniam allicentis quoad culpam, & pœnæ reatum: adhuc reliquias aliquæ manent, nempe tarditas ad bonum sectandum, ad malum torpitudinem. Ita Molles. in sum. tom. 1. tr. 4. c. 3. n. 42. Ludou. à S. Iuan. q. vn. art. 6. de Vnct. dub. 3. concl. 4. Præposit. 3. p. q. vn. de Sac. hoc. dub. 7. n. 61. Diana p. 5. tr. 3. res. 86. Nald. hic num. 9. Suar. dist. 42. sect. 3. num. 9.

123 Cum his opinor adiciens, non solum posse, sed & debet ministrari. Quia hoc Sacramentum habet duplicem proprium, ac infallibilem effectum: vnus est auxilia, quibus potest homo in illa extrema lucta corroborari: alter est remissio peccati, si tunc effectus sint disparati, & vnus ab altero non dependeat, possitque vnus confecti ei, qui non sit alterum recepturus: quisquis autem est capax alterutrius, est capax Sacramenti. Cum ergo is, qui nunquam peccauit, potest tamen peccare, per intrinsecam dispositionem potest recipere auxilia, quibus corroborari valeat, potest hoc Sacramentum recipere: ergo.

Esco. & Mend. Theol. Moral. T. III.

PROBL. XXVII.

Deipara fuit, & non fuit Extrema-Vnctionis Sacramentum ministratum.

124 **N**on fuit hoc Sacramentum Mariæ Deiparæ ministratum. Quia nullus fuit peccati actualis originalisve rea: ergo non potuit verificari forma illa: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti, &c.* Diuersa verò est de receptione Baptismi ratio, quia Ostium est Sacramentorum, debebat autem Deipara Baptismum recipere, vt posset Eucharistia refici. Sic Sanci. in select. d. 27. n. 20. Valsq. tom. 2. d. 119. c. 8. n. 74. Granad. d. 6. n. 7. Card. de Lugo de Sacram. in gen. dist. 2. num. 37. Victor. quest. 224. Nugo. q. 3. 2. art. 2.

Hoc Sacramentum fuit Deiparæ ministratum. Quia forma Extremæ-Vnctionis verè potest applicari ei, qui nunquam delinquit: cum illa verba: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti*, possint habere sensum conditionatum, ita vt significet, dari gratiam remissionem peccati, si illud inueniat in subiecto. Ita Albert. Magn. in Marialis, cap. 74. D. Antonin. 3. p. tit. 15. c. 16. Henricq. lib. 3. cap. 1. n. 7. Suar. d. 46. sect. 2. n. 8. & 1. Filiuc. tract. 3. n. 108. Reginald. lib. 28. n. 69. Trull. lib. 6. c. vnic. dub. 4. n. 6. & alij.

126 Probabilius arbitror Deiparam hoc Sacramentum recepisse. Quia nihil inuenio, quod obstituerit: & alias decuit, tum propter fructum, tum propter exemplum, tum propter ipsum Sacramentum, ne despici videretur. Neque hoc mihi maiorem indecentiam exponit, quam quod Beatissima Virgo Sacra vndâ diluta fuisset: quandoquidem etiam Baptismus datur in peccati remissionem: & ipsa ablutio non quamcunque sanctificationem, sed illam, quæ à forde peccati lauat, significat: Tamen quia non significat illum vt necessariò actualiter faciendum, sed solum quoad collationem gratiæ de se sufficientis, & ordinate ad illud malum expellendum: ideo in Deipara etiam locum habere potuit: idem ergo dicendum est de forma, & effectu, seu gratia huius Sacramenti. Magis dubitare poteram ex eo, quod Virgo beatissima corporaliter non ægrotauit, nec ex propria infirmitate corporali decessit. Dixerim tamen, licet non fuerit passa infirmitatem ex inordinatione humorum prouenientem: habuisse nihilominus quandam corporis debilitatem ab intrinseco prouenientem, quæ ad eum statum peruenit, in quo iam naturaliter non poterat anima in corpore conseruari: atque huiusmodi dispositio est sufficiens infirmitas corporis ad hoc Sacramentum recipiendum. Sicut si quis senili confectus ætate ex ipsius naturæ defectu moreretur absque alia ægritudine, nihilominus vngendus esset: quia illa est sufficiens infirmitas hominem constituens in huius Sacramenti necessitate: ita ergo de Deipara est sentiendum.

PROBL. XXVIII.

Necesse est, & necesse non est, hominem pollere actuali usu rationis, quando hoc est Sacramentum suscepturus.

127
Necesse est.

Necessarium est, usum rationis tunc habere, quando Extremam quis suscipit Vnctionem. Quia hoc Sacramentum suum confert effectum, mediante motu, ac deuotione suscipientis, & ideo non potest dari illi, qui non est capax talis motus secundum praesentem statum, in quo hoc Sacramentum recipit. Confirmatur, quia hoc Sacramentum peti debet ab ipso suscipiente, vel saltem requirit consensum, & intentionem eius: Hanc autem habere non potest, qui usu rationis caret. Ergo. Sic nonnulli Theologi, quos pressio nomine memorat Suar. d. 42. sect. 1. num. 5. & D. Thom. in 4. dist. 23. q. 2. art. 2. quæst. 3. hoc significat: ait enim Sacramentum hoc non esse dandum furiosis, aut amentibus, etiam si in periculo mortis sint; neque distinctionem facit de amentibus perpetuis, & de temporariis. Imò locutus de illis, qui habent lucida interualla, inquit, eis dari posse in eo statu, in quo ratione vtuntur.

128
Necesse non est.

Non est necesse, vt qui hoc recipit Sacramentum tunc sit sui compos, aut habeat rationis usum: satis enim est, quod aliquando habuerit, & peccare actualiter potuerit, quantum est ex parte usus rationis, quodque sufficientem consensum suscepcioni huius Sacramenti præstiterit. Quia ad substantiam Sacramenti, & persona absolute sit capax illius, sufficit, quod fuerit capax peccati actualis, deuotionis, reuerentiae, & resistentiae, fiduciaeque in Deum: quod verò hic & nunc sit impeditus, ne hocce actus valeat exercere, per accidens est, ideoque non est contra Sacramenti substantiam. Ita Theologi communiter, in 4. dist. 23. vbi Paludan. quæst. 3. numero 14. Sotus quæst. 2. art. 2. Syluest. v. Vnctio extrema, quæst. 5. Nauar. cap. 22. num. 13. Suar. vbi supra.

129
Hanc sententiam veram aditruo, primam verò expono.

Distinxerim quidem id quod sufficit ad substantiam Sacramenti, vel quod necessarium est, vt honestè, ac rectè ministretur. Vt valide valeat ministrari, non est necesse, vt qui recipit sit tunc compos sui, sed satis est aliquando habuisse, vt fert secunda sententia. Quamuis autem hoc ad substantiam Sacramenti sufficiat, Ministri tamen huius Sacramenti curare debent, vt detur fidelibus eo tempore, quo sui compotes sunt, & agnoscere valeant quid circa eos agitur, & ad deuotionem, ac fiduciam per ipsum Sacramentum valeant excitari. Arque hoc est quod D. Thomam dicere præcipue voluisse putarim: esseque valde consentaneum reuerentiæ debitæ huic Sacramento, & modo operandi eius, vt ratio etiam D. Thom. ostendit, quæ non amplius probat. An verò hoc ita sit necessarium, vt sub præceptum cadat, Auctores nihil dicunt, nec ego facile hanc obligationem imposuerim. Itaque quoties casu accidit, infirmum prius amittere rationis usum, quam inungatur, tunc sine ulla

culpa vngi potest, & circa hoc improbabilem primam sententiam omnino iudico.

PROBL. XXIX.

Amentes à Natiuitate, ac perpetuò furiosi sunt, & non sunt huius capaces Sacramenti.

Capaces sunt. Quia adsunt eis sicuti pueris (quibus comparantur) peccati originalis reliquiae, & mortis periculum, unde potest eis esse utilis Vnctio ad recuperandam sanitatem, & gratiæ acquirendum augmentum: præcipue cum eis per accidens sit, non posse recipere proprios alios huius Sacramenti effectus, sicut alij, aut eius fortioribus auxiliis non indigere. Sic Maior in 4. dist. 23. q. 1. Bellarm. de Vnct. c. 9.

Non sunt capaces. Quia incapaces sunt ad actualia crimina patranda: ergo & ad recipiendum hoc Sacramentum, quod ad eorum reliquias abolendas est institutum. Ita communiter Doctores. Henric. lib. 3. cap. 11. num. 9. lit. L. & apud ipsum D. Thom. Richard. Palud. Ledef. Victor. Nauar. & alij.

Hoc certissimum est. Secus dixerim de amentibus, ac furiosis, qui aliquando sui compotes fuere, & potuere actualiter delinquere, quibus debet hoc Sacramentum ministrari, licet formaliter ante amentiam illud non petierint, dummodo probabiliter præsumatur esse dispositos. Semper autem est præsumendum, quoties contrarium non constiterit.

PROBL. XXX.

Qui capitali supplicio sunt addicendi, sunt, & non sunt hoc Sacramento muniendi.

Spensio, vel gladio afficiendi capaces huius Sacramenti sunt. Quia in eis peccatorum reliquias abolere, & eos reficere ad supplicij tolerantiam, & ad terrena superanda potest. Sic illustris Hispaniæ Episcopus de quo Lublinus apud Leandrum tom. 1. tract. 4. dist. 3. quæst. 10. narrat, ipsum in vigilia Apostolorum Philippi & Iacobi anno 1589. duobus suspendendis Confessione & Eucharistia munitis Extremam Vnctionem ministrasse.

Minimè sunt Vnctionis capaces. Quia talis mors non eis prouenit ex defectu naturæ, sed non sunt ei fortunæ. Ita Henric. lib. 3. cap. 11. num. 1. Tollet. Pace. lib. 7. c. 3. n. 1. & omnes communiter.

Hoc certissimum ex Ecclesiæ usu, contrariumque asserentem difficile à temeritatibus liberarim. Vt autem doctum ac pium Præfulem defendam, placet Rodriguez tom. 2. c. 191. n. 6. monitum. Ex Viualdo enim assumat ideo illum suspendendis ministrasse Vnctionem, quia aliqua naturali ægritudine afficiebantur periculosa planè, quo casu optime gessi, iuxta probabilem sententiam.

PROBL.

PROBL. XXXI.

Necessarium est, & non est necessarium, ut hoc Sacramentum suscepturus, in eo infirmitatis exeat statu, ut grauius ad mortem laborare videatur, ad validitatem Sacramenti.

tur hoc Sacramento, cum alijs ei nulla irrecuerentia fieret: Requiritur ergo lethalis morbus etiam ad Sacramenti valorem.

PROBL. XXXII.

Femina in partu deficiente ministrandum est, & ministrandum non est Extrema-Vnctionis Sacramentum.

Non est ei ministrandum. Quia non est hoc Sacramentum conferendum iis, qui non laborant corporis infirmitate licet in magno vite periculo diuersentur. Iacobus c. 5. *Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros, & orent super eum ungentes eum oleo in nomine Domini.* Unde colligitur, conferendam non esse Vnctionem nisi corporea laborantibus infirmitate. Adde Concilium Mediolanense 4. p. 2. prescribere inungi mulierem in partu deficientem. Sic Bonac. d. 7. q. vii. pun. 5. n. 6. Nald. in sum. v. *Extrema-Vnctio*, n. 5.

139
Non est ei ministrandum.

Ministrandum proculdubio est ei, quando ex nimio dolore partus ita corporis viribus debilis ostentatur, ut de morte eius timere possit. Quia ipsa illa debilitas grauissima est agnoscenda. Ita Diana p. 10. ar. 12. resol. 9. Filliuc. r. 3. n. 68. Lublin. in sum. v. *Extrema-Vnctio*, n. 14. Reginald. l. 28. n. 68. Candid. tom. 3. disquisit. 3. art. 5. dub. 3. Trull. de Sacram. l. 6. cap. vii. dub. 4. num. 4. & alij.

140
Ministrandum est ei.

Si discrimen vite, quo mulier parturiens laborat fundetur in aliqua actuali agitudine, & infirmitate, v. gr. quia iam cepit grauissimis diuexari doloribus, ex quibus medicorum iudicio probabile periculum mortis appareat, censeo esse huius capacem Sacramenti. Si tamen in communi periculo, vel quia prima vice parit, vel quia alijs fuit in periculo; non videtur satis; quia re vera talis non est infirma. Reor autem Concilium Mediolanense locutum de femina communium dolorum acerbitate pressa, non de ea diuexatione speciali, quæ eam videatur in infirmitate constituere.

141
Hoc tenet, & expono.

PROBL. XXXIII.

Dari potest, & dari non potest Extrema-Vnctio lethali, & vulneris, morsu Viperarum lesis, &c.

Eis non est hoc Sacramentum ministrandum. Quia vulnus, & morsus vere non est corporis infirmitas. Sic Nicol. Proué apud Vinald. & alij apud Toletum, l. 7. c. 3. n. 3. vti refert Leander tom. 1. tract. 4. d. 3. q. 17. Quam sententiam Toletus probabilem esse facit.

142
Ministrandum non est ei.

Ministrandum est eis. Quia hi re vera sunt infirmi, cum intra se proximam causam mortis habeant. Ita Sorus in 4. d. 24. q. 2. a. 2. Syluest. hic. q. 5. Concil. Mediolan. Lublin. Tolet. Mosel. Paul. Filliuc. Suar. & alij quos refert, & sequitur Leander citatus.

143
Eis ministrandum.

Fateor, non in omni occasione mortis, sed solum in illa, quæ ex corporis infirmitate provenit.

144
Quid verendum sit no.

136
Infirmatur

137
Infirmatur

138
Causa est

esse hoc Sacramentum applicandum. Ratio est, quia solus infirmus est huius Sacramenti capax; sapè autem homo sanus existens, est mortis vicinus, ut si mors sit violenta, siue per coactionem hominis, ut cum homo est damnatus ad mortem: siue per aliam causam naturalem, ut si homo incipiat longam nauigationem, ubi est naufragij periculum. Vnde colligo, Sacramentum hoc esse specialiter institutum, ad roborandum hominem corpore deficientem ob ægritudinem; quando autem sanus est, licet sit mortis vicinus, habet integras naturales vires, & non ab intrinseco, sed ab extrinseco, & per accidens deficit: & ideo non est pro illo institutum Sacramentum Vnctionis. Monuerim autem, aliud esse, hominem sanum violenter interfici: aliud verò quod homo per violentiam in morbum inciderit, in quo iam est mortis vicinus. Nam quæ dixi, procedunt in priori casu. At verò in posteriori est longè diuersa ratio: quia homo est verè infirmus, & consequenter capax huius Sacramenti, vnde cumque infirmitas originem duxerit. Igitur cum quis lethale vulnus accipit, aut viperae morfu corripitur, estque in periculo mortis, sine vllâ dubitatione vngendus est. Quia iam verè ægroat, licet causa ægritudinis fuerit extrinseca, & violenta, quod quidem est accidentarium.

PROBL. XXXIV.

Ægritudine quis repentina affectus iam sine Confessione prauia, quia sensibus destitutus est, vitam agit: Huic potest, & non potest hoc ministrari Sacramentum.

145
Non potest ei ministrari.

Non potest ei ministrari. Quia si lethali crimine affectus erat æger, haud adest ad Sacramentum recipiendum dispositio: si in gratiâ aderat, haud est ei hoc præsidium simpliciter necessarium. Et quia requiritur, ut æger ratione utatur, dum eis Sacramentum confertur. Sic quidam Theologi, quos pressio nomine memorat Coninch. d. 19. n. 23.

146
Ministrari ei potest, & debet.

Ministrari ei potest, & debet. Quia contrarium gerere est contra communem Ecclesiæ praxim, quæ hoc Sacramentum sapè confert omni sensu destitutus. Adde Ecclesiæ huiusmodi homines sacra sepultura donat, licet absque confessione, vel aliquo contritionis signo decesserint. Cur ergo inungendus non erit viuus, qui ab Ecclesiâ mortuus fidelis deputatur? Ita Nauar. c. 22. n. 13. & c. 26. n. 27. Coninch citatus. Reginald. l. 28. n. 65. & alij communiter.

147
Debere ei sub hoc Sacramento huiusmodi ægroto ministrari: Si capax es.

Existimò saltem sub hac conditione posse Debere ei sub hoc Sacramento huiusmodi ægroto ministrari: Si capax es. Quia si Confessor potest absolvere sub conditione hominē sensibus priuatum, (de quo Volum. 2.) cur non poterit sub conditione inungere? Theologi autem illis, qui requirunt in suscepturo hoc Sacramentum actualem rationis usum, illo petat donari, respondeo, ad illud recipiendum sufficere petitionem virtutalem, seu interpretationem, id est, si petiturus esset, si integris sensibus extaret.

PROBL. XXXV.

De necessitate huius Sacramenti est, & non est, quod septem exponantur Vnctiones.

De necessitate Sacramenti sunt septem vñctiones. Quia Concilium Florentinum præcipit, ut oculi, aures, nares, os, manus, pedes, ac renes sacro oleo inungantur: Ergo septem esse debent. Sic Palaci. dist. 13. & alij.

Non sunt septem vñctiones de Sacramenti necessitate, imò neque de præceptis, sed quinque sufficiunt, nempe in quinque corporis sensibus. Quia hic est vniuersalis Ecclesiæ vsus: sexta autem, & septima, quæ assolent in renibus ac pedibus peragi, necessariae non sunt, quia in vsu non sunt saltem in feminis. Ità Suar. d. 42. sect. 3. Hentig. l. 3. c. 12. n. 2. Sa hic, n. 12. Valent. tom. 4. d. 8. q. 2. punct. 5. n. 16. Coninch d. 19. n. 8. Bonac. d. 7. punct. 5. n. 16.

Non est liberum Ministro, quas voluerit partes corporis vngere, sed quinque partes determinatæ nempe quinque organa sensuum sunt de Sacramenti, & præcepti necessitate vngendæ, quia in quibuscumque sensibus viget omnis peccati origo. Assero itaque, sextam, ac septimam vñctionem in renibus, ac pedibus, non esse necessarias, nisi ratione consuetudinis particularium Ecclesiarum, quam innuit Concilium Florentinum: vñctiones autem organorum quinque sensuum vbique adhiberi, & omnino sufficere. Quia cum nihil sit in intellectu, quod prius non fuerit in sensu: hinc fit, ut omnia peccata, & tentationes originem aliquo modo trahant ex aliquo sensu; Vnde per sanationem, & corroborationem omnium sensuum satis significatur sanatio, & corroboratio totius hominis.

PROBL. XXXVI.

Necessariae sunt, & necessariae non sunt ad Sacramenti valorem quinque sensuum inunctiones.

Non sunt necessariae, sed ad valorem Sacramenti sufficit, si vnus sensus inungatur. Quia in vñctione vnus duntaxat sensus ratio huius Sacramenti saluatur, cum ibi detur materia, forma, ac intentio Ministri: & in qualibet vñctione statim gratia confertur. Sic Doctores Louanienfes apud Dianam p. 8. tract. 1. resol. 21. Becan. de Sacram. c. 25. q. 7. n. 6. Rodrig. hic, c. 19. 2. Nicolaus Serat. opuscul. de Extr. Vñct. cap. 7. Coninch d. 19. n. 9. & 12. Diana p. 5. tr. 3. resol. 80. & p. 10. tr. 12. resol. 21. citans Caspensem, Granado, & Amicum. Laym. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 3.

Necessariae sunt quinque vñctiones necessariae, & ad Sacramenti valorem non sufficit, si vnus sensus inungatur. Quia vñctiones quinque sensuum semper adhiberi sunt solitæ; Ergo absque grauiissimo fundamento, non debet eorum necessitas abnegari. Certe omnes hæ vñctiones ordinantur, ad significandam integram

148
Sunt de necessitate Sacramenti.

149
Non sunt.

150
Eiusdem tituli.

151
Non sunt necessariae.

152
Necessariae sunt.

gram animæ sanitatem, eamque operandam: Ergo non habent perfectam significationem, nisi quando omnes complentur. Ita Coninch d. 19. n. 2. Sotus in 4. dist. 23. q. 1. art. 3. concl. 2. Bellarm. de Extr. Vnct. c. 3. Valent. tom. 4. d. 8. q. 2. punct. 2. Henric. lib. 3. cap. 8. num. 2. Suar. dist. 40. sect. 2. num. 8. & dist. 41. sect. 2. n. 13. & alij communiter.

153 Verum quia non potest dici, quinam effectus respondeant porius vni vñctioni, quam alteri, cum nec dimidiata peccatorum venia peti soleat: nec aequaliter dispositis ad remissionem omnium per aliquod Sacramentum dimidiata soleat concedi etiam respectu venialium: & gratia iustificans, ac præueniens ei annexa non deest partialis ad singulas animi infirmitates curandas, cum vna ad plures possit valere: patet singulas vñctiones, ac formas his respondentem non habere perfectam significationem, donec vltima vñctio, cuiusque forma sit completa. Et quamvis singula videantur habere perfectam significationem partialem, hæc tamen non est Sacramentalis, nisi prout illæ vnum integrum Sacramentum cum aliis constituunt: & consequenter nec prius vllum effectum habent. Non tamen abnegam, primam sententiam admodum esse probabilem. Nam præterquam quod valida ratione hincitur, hæc ei tota Vniuersitas Louanienſis, quæ vna cum Archiepiscopo probauit Pastorale Mechlinienſe, in quo can. 9. de Extr. Vnct. dicitur, in morbis contagiosis sufficere ungere organum sensus magis obuium dicendo: Per istam Sanctam Vñctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quicquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, tactum, & gressum. Crediderim tamen in hoc casu securius esse, ungere celeriter quinque organa sensuum in capite, pronunciando formam modo ibi præscriptam, quod videtur æquè celeriter posse fieri, & tunc ipsæ vñctiones ipsi formæ responderent, quæ videtur significari omnium sensuum organa inungi, sensus enim tactus non solum in manibus, sed & in facie residet. Item tunc ponerentur omnes vñctiones, quas Auctores dicunt esse necessarias, & forma plenè æquivaleret ei, quæ Ecclesia communiter vitur: quamvis extra grauissimam necessitatem non sit facile percontandum, ut quis etiam hoc modo inungatur.

PROBL. XXXVII.

Cæci à natiuitate, aut manibus mutilati, debent, & non debent in organo oculorum, & in loco propinquiori manibus abscissis inungi.

154 Non est necessarium inungere eum qui oculis captus est à natiuitate, in organo, aut parte, ubi visus affloet vigere: nec eum qui caret manibus in propinquiori parte. Quia partes inungendæ ex vi institutionis sunt designatæ, & determinatæ: si ergo oculi ac manus designatæ sunt speciatim, non possant loco illarum aliæ à nobis substitui. Sic Becan. de Sacram. c. 27. num. 3.

155 Potest, imò ex necessitate præcepti debet inungi. Quia infirmus potest peccare solo ap-

petitū videndi, audiendi, loquendi, tangendi contra regulam rationis: Ergo etiam si hæc sensibus corporis careat, capax erit huius Sacramenti, poteritque Sacerdos inungens, verè dicere: Indulgeat tibi Deus quicquid per visum, vel tactum deliquisti. Ita D. Tho. in 4. dist. 23. a. 3. q. 3. Sotus q. 2. a. 3. Syluest. n. 6. Angel. n. 5. Henric. l. 3. c. 12. n. 1. Tolet. l. 7. c. 3. n. 7. Reginald. l. 28. n. 70. Suar. d. 44. sect. 3. n. 5.

Certissimum cenſeo, huiusmodi homines esse Sacramentum huius capaces, & vñctionem tunc fieri debere in parte propinqua, ut visus Ecclesiæ satis ostendit. Quia talis homo non minus indiget fine, ac fructu huius Sacramenti: debuit ergo ita institui, ut ab eius participatione nullus excluderetur. Certè in hoc Sacramento manus non fuisse designatæ ut adequatum subiectum illius vñctionis, quæ ratione tactus sit, sed quia illud ut organum tactus: & per se loquendo ibi debeat fieri talis vñctio quoad fieri possit, quia non sit vngendum totum corpus, pars aliqua designari debuit: non tamen ita præcisè, ut illa deficiente esset impossibilis talis vñctio, cum adhuc maneat organum tactus: sed ita ut ille sit quasi primarium subiectum, quo deficiente, locum habeat pars illi propinquior. Quia nulla certior regula & notior omnibus dari potest: nam ubi post manus tactus magis vigeat, incertum est, & vix Philosophi, aut Medici id norunt: quæ autem sit pars manui propinquior, notissimum est: & ideo cum manus fuerint veluti primo loco designatæ, consequenter suo ordine designatæ ad id muneris erunt partes propinquiores, ut illis deficientibus, earum loco substituerentur. Idem dixerim de inunctione oculorum etiam in iis, qui à natalitio Cæci, nec organi visus speciem ostentant: inungendi enim sunt eo in loco, ubi illius sensus organum affloet exponi.

156

Hoc tenet, & exponit.

CAPVT X.

Circa Sacramenti Extrema-Vñctionis Ministrum.

PROBL. XXXVIII.

Potest, & non potest quilibet Sacerdos etiam Regularis absente Parocho, & absque eius licentia hoc Sacramentum ministrare.

ON potest licitè. Quia si licentia Parochi desit, alienam sibi usurpat iurisdictionem. Et quia Regularis, qui sine licentiâ, aut priuilegio sacrali Extremam Vñctionem ministrat, incidit in excommunicationem latam in Clement. I. de priuileg. Sic Bonac. hic, punct. 4. n. 5. & de Regularibus Syluest. v. Vñctio, q. 4. Armil. n. 5. Nauar. c. 22. n. 101.

157

Non potest licitè.

Licitè potest. Quia in hoc casu præsumitur adesse consensus, seu licentiam Parochi, vel Episcopi, vel Pontificis cum credibile non sit, Ecclesiam velle priuare egrotum tanto Sacramento,

158

Licitè potest.